

Frågor och svar om aktieägarnas rättigheter

Vad syftar reformen till?

Genom lagstiftningen förbättras aktieägarnas möjligheter till inflytande i bolaget liksom även dialogen mellan ägarna och bolaget. Målet är att synliggöra ägarnas vilja i beslutsfattandet i bolaget. På det sättet stöds företagen i att driva verksamheten långsiktigt, lönsamt och ansvarsfullt.

Tidtabellen för verkställandet?

Finland verkställer det reviderade [EU-direktivet](#) om aktieägarnas rättigheter (SHRD) i den nationella lagstiftningen. Regeringen lämnade den 13 december 2018 en proposition om lagändringarna, och de avses träda i kraft den 1 april 2019. Propositionen innehåller flera övergångsbestämmelser.

Direktivet trädde i kraft den 17 maj 2017 och medlemsstaterna ska verkställa det senast den 10 juni 2019. Ett senare ikraftträdande (uppskattningsvis 2020) är möjligt till den del det handlar om överföring av information om aktieägarna.

Ersättningar till ledning

Vems ersättningar gäller direktivet?

Direktivets bestämmelser om ersättningar gäller högsta ledningen i börsbolag. I Finland utgörs ledningen i ett aktiebolag av styrelsen, verkställande direktören och ett eventuellt förvaltningsråd – det sistnämnda är i praktiken sällsynt.

På vilket sätt beslutar börsbolagen i dag om ersättningar till ledningen?

I Finland grundar sig ersättningar till börsbolagens ledning på principen om att ett av ledningen tillsatt organ fattar beslut om ersättningarna. Således beslutar bolagsstämman om arvoden som ska betalas till styrelsen och om grunderna för bestämningen av arvoden. Styrelsen beslutar om lönen och andra ersättningar som betalas till verkställande direktören. Bolaget ska därtill specificera hur beslut om ersättningar till den övriga ledningen (till exempel ledningsgruppen) ska fattas.

På vilket sätt förändrar den nya lagstiftningen beslutsfattandet om ersättningarna till ledningen?

Också enligt gällande lagstiftning ska bolagsstämman fatta bindande beslut om valet av styrelsemedlemmar och om ersättningarna till dem. På den punkten kommer ingenting att förändras. Aktieägarna får rätt att rösta på bolagsstämman om ersättningen till verkställande direktören. Det föreslås inte några ändringar i fråga om ersättningar till ledningsgruppen.

Vad betyder rådgivande omröstning i praktiken?

Ersättningar ska alltid grunda sig på en ersättningspolicy som behandlats av bolagsstämman. En rådgivande omröstning är något flexiblare än en bindande omröstning och ger bolagets ledning större prövningsrätt. Om bolagsstämman förkastar ett förslag till ersättning, ska bolagets ledning i varje fall kunna tillämpa det tills den reviderade policyn har behandlats vid nästa bolagsstämma.

Det föreslås vara möjligt med tillfälliga avvikelser från ersättningspolicyn när det är motiverat med tanke på företagets långsiktiga intresse (till exempel om verkställande direktören byts). Förutsättningen är att man i ersättningspolicyn definierat till vilken del avvikelser kan göras och hur man ska förfara vid undantag.

Börsbolags rätt att få information om aktieägarna och flerstegsförvaltning av värdepapper (förvaltarregister)

Hur får bolaget i fortsättningen information om ägarna till förvaltarregistrerade aktier?

Före detta direktiv har börsbolag haft begränsad möjlighet att få information om ägare till aktier som förvaltas i flera steg. Direktivet förbättrar tillgången till information eftersom värdepappersföretag som förvaltar aktier i EU-området är skyldiga att på börsbolagets begäran lämna ut information om aktieägarna.

Samma bestämmelser gäller värdepappersföretag i tredje länder, om de driver verksamhet i EU-området.

Direktivet gör det möjligt att begära och lämna ut information om aktieägarna när som helst med anledning av bolagets behov. Att begära och lämna ut information kan således ske sporadiskt och behöver inte höra samman med någon händelse i bolaget, såsom t.ex. en bolagsstämma. Börsbolaget ansvarar för kostnaderna i anslutning till insamlingen av informationen.

Rätten att få information gäller bara information om utländska ägare i finländska börsbolag eftersom den information som gäller inhemska investerare redan finns att få i värdepapperscentralens aktieägarförteckning.

Kommer EU-regelverket att förändra förvaltarregistreringen och förvaringssystemen i medlemsländerna?

Nej.

Hur kan aktieägarna i framtiden utöva inflytande i ett bolag om aktierna är förvaltarregistrerade?

Värdepappersföretagen ska se till att information går från bolaget till investeraren och tvärtom. Värdepappersföretagen ska således underlätta aktieägarnas möjligheter att rösta eller utöva andra rättigheter de har i egenskap av aktieägare, till exempel att delta i en emission.

Kommer förslaget att ändra aktieägarförteckningen och deltagandet på bolagsstämmor?

Nej.

Förbättrar reformen myndigheternas och medborgarnas möjligheter att få information om förvaltningsregistrerade aktier?

Direktivet gäller inte myndigheters och medborgares tillgång till information. Genom direktivet föreskrivs hur bolag samlar information om innehav för eget bruk.

Exempelvis baserar sig Skatteförvaltningens rätt att få information för beskattningen på lagen om beskattningsförfarande, vilken tillämpas oberoende av direktivet. Ett bolag ska således lämna insamlade uppgifter till skatteförvaltningen för verkställande av beskattningen.

Offentligheten i börsinnehav verkställs i realtid genom den offentliga aktieägarförteckningen, som kan fås från värdepapperscentralen.

Institutionella investerare

Vad är en institutionell investerare?

Försäkringsbolag som tillhandahåller livförsäkringar samt vissa pensionsstiftelser och försäkringskassor är institutionella investerare som avses i direktivet. Regelverket gäller också kapitalförvaltare, som värdepappersföretag och placeringsfonder.

Vilka skyldigheter ger direktivet institutionella investerare?

Direktivet förpliktar kapitalförvaltare och institutionella investerare som investerar i börsaktier att utarbeta och offentliggöra principer för ägarstyrning. Principerna ska beskriva hur investeraren kan följa börsbolaget i frågor som är relevanta för investeraren själv. Relevanta frågor ur investerarens synvinkel är åtminstone börsbolagets strategi, ekonomiska framgång samt risker som orsakas av börsbolagets verksamhet. Dessutom kan investeringsobjektens sociala och miljömässiga påverkan vara relevanta frågor.

Det nya aktieägarengagemanget hos institutionella investerare ökar transparensen, vilket återigen bidrar positivt även till aktieägarengagemanget hos små investerare och deras investeringsbeslut. Det är i allas intresse att en större skara investerare känner till de stora investerarnas principer för ägarstyrning som stöd för sina investeringsbeslut.

Förpliktat direktivet institutionella investerare att alltid agera aktivt?

Nej, även om ett mål för direktivet är att stärka institutionella investerares aktieägarengagemang i börsbo- lag. I fortsättningen är passiv investering således tillåten, men investeraren ska beskriva och offentliggöra sina principer för ägarstyrning.

Kommer regelverket att omfatta arbetspensionsbolag?

EU-lagstiftningen förutsätter inte att regelverket omfattar arbetspensionsbolag. Social- och hälsovårdsministeriet bereder ett förslag om verkställandet av direktivet som gäller för arbetspensionsbolagen.

Transaktioner med närstående parter

Vad är en transaktion med en närstående part?

Enligt direktivet avses med en transaktion med en närstående part en sådan transaktion i bolaget som genomförs mellan bolaget och den närstående parten och som avviker från bolagets sedvanliga affärsverk- samhet eller sedvanliga kommersiella villkor. En sådan transaktion ger den närstående parten otillbörlig fördel på bolagets och dess aktieägares bekostnad. En fastighetsaffär till underpris med en styrelsemedlem vore ett exempel på en transaktion med en närstående part.

Vem räknas som närstående part?

När det gäller börsbolag bestäms närstående part enligt internationella redovisningsstandarder (IAS 24). För andra bolag än börsbolag omfattar kretsen av närstående bland annat styrelsemedlemmarna, verkställande direktören samt sådana aktieägare som utövar bestämmande inflytande (över 50 procent av rösterna) eller annat betydande inflytande i bolaget (vanligtvis minst 20 procent av rösterna eller aktierna).

Vad innebär den nya lagstiftningen?

För börsbolags del ersätts definitionen av närstående med en i direktivet avsedd definition som används internationellt på värdepappersmarknaden. Allmänna bestämmelserna om jäv i aktiebolagslagen kompletteras med en bestämmelse om närstående och beslutsfattandet i bolaget. För andra aktiebolags del ersätts den nuvarande något oklara definitionen av närstående med en tydligare formulering, vars tillämpningsområde inte utvidgas (tillämpas t.ex. fortfarande inte på bolagets beslutsfattande). Denna definition som tillämpas på andra bolag är mera begränsad än den som tillämpas på börsbolag.

Vem fattar beslut om transaktioner med närstående parter?

Styrelsen fattar i allmänhet med stöd av sin allmänna behörighet beslut om transaktioner med närstående parter, men för beslut förutsätts en majoritet av sådana medlemmars röster som inte har en närståenderelation till den transaktion som beslut ska fattas om.

Styrelsen kan emellertid lägga fram ett beslut som gäller en transaktion med en närstående part för avgörande av bolagsstämman. Även vid en behandling på en bolagsstämma förutsätts majoritet av de aktieägare som inte har någon närståenderelation till transaktionen i fråga.